

داستانهای قرآن در بازسازی انساخا

از ج - الف

آثار تربیتی داستانهای قرآن ۲

قسمت نخست این مقاله در شماره پیش و اینک قسمت دوم آن در

این شماره منتشر می گردد :

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

و آنان را معو و نابود ساخت ، از قدرتمند
ترین ستمگران جهان سخن می گوید ، زندگی
فرعون و نمرود را در قلمرو بحث قرار می دهد ،
جبارانی که یکی خدائی می فروخت و می گفت
انا ربکم الاعلی (۱) و کودکان را سر می برید
و زنان را به اسیری می گرفت (۲) و پیوسته

انگوهای روشن و بزرگ : مع علوم انسانی

د - قرآن دهر موضوعی که سخن می -

گوید سعی دارد : بزرگترین قهرمان آن
موضوع را معرفی کند ، قهرمانی که می تواند
برای آن موضوع بهترین مدل و الگو باشد ،
از باب نمونه : آنجا که قرآن می خواهد در
باره بزرگترین جباران جهان و ستمگران
دوران ، سخن بگوید و این که چگونه اراده
الهی ، یعنی این گروه را به خاک مذلت مالید ،

۱ - النازعات آیه ۲۴

۲ - یذبح ابناهم ویسحق نساہم

لقصص آیه ۲۸

با داشتن سرزمین وسیع مصر و آب‌های جاری و گنج‌ها و خزانان فراوانی انتخاب می‌ورزید و قوم خود و پیروانش را به انحصار لکتری می‌گشاید! (۱) و دومی ادعای الوهیت داشت و تصور می‌کرد که می‌تواند زنده کند و به سیراند و به نقل تراریخ، پیامبران خدا را در دل آتش می‌انگند.

هنگامی که قرآن در کشمکش‌های عقل و نفس سخن می‌گوید و صحنه مبارزه این دونیروی انسانی را ترسیم می‌کند، داستان یوسف و زلیخا را مطرح می‌سازد.

آنجا که قرآن می‌خواهد نمونه بارزی از باطن متنی و پرهیزگار را نشان دهد به شرح زندگی دختر عمران « مریم » که زیر نظر پیامبر عظیم‌الشانمانند ذکر یا (۲) پرورش یافته بود می‌پردازد و در نقاط مختلفی از قرآن، به فضائل انسانی و سجایای اخلاقی وی اعتراف می‌کند و او را برترین زنان عصر خود می‌شناسد (۳) و سوره‌ای به نام او نام گذاری می‌شود (۴).

قرآن برای سوق دادن جامعه زنان به فداکاری و جانبازی دوره دین و چشم پوشی از مظاهر فریبده زندگی و پشت‌آوردن به جاه و جلال، تمسیمی کوتاه ولی پر مغز از زندگی بکزن ندا کار به عمل آورده که در راه معنویت و ابداً مذهبی از همه چیز صرف نظر نمود و مرگبار در راه هدف مقدس، بسیار سهل و آسان شمرده.

این زندگیا کار همان ملکه مصره آینه‌ها

است که در دریا و سرزمین فراخند، جلال و شکوه عظیمی داشت ولی چون شکوه مادی خود را با « ابداً » مقدس خود (خداپرستی) سازگار ندید حاضر شد حنانه از او باز و از خداوند بخواهد بر او به جای کج‌های آسمان غرازش برسد بلکه کشیده مصر باغانه‌های در بهشت بسازد و او را از کردار زشت فرعون و تار گردانان ستمگر او رحالی بپسند (۵) آنجا که قرآن می‌خواهد نمونه‌ای از زنان با درایت و کفایت نشان دهد سرگشت ملکه اسیرا عنوان کرده و می‌فرماید: که وی زنی بود که از تمام نعمت‌های مادی و معنوی برخوردار بود (۶) و گواهی درایت او آنست که پاسخ نامه و دعوت سلیمان را به خود مشورت گذارد و به طور مستدانه به پاسخ مبادرت نورزید و در جمعی که شخصیت‌های بزرگ در آنجا گرد آمده بودند به این نکته تصریح کرد و آنگاه من در باره هیچ موضوع بدون شور و مشورت و تصدیق و گواهی شما

- ۱ - به سوره زخرف آیه‌های ۵۱ تا ۵۴ مراجعه بفرمائید.
- ۲ - آل عمران آیه ۳۷
- ۳ - آل عمران آیه ۴۲
- ۴ - سوره مریم نوزدهمین سوره قرآن و ساقات رب این‌لی عتک تاتی الجنة و تجنی من غرغون و عمله و حتی من القوم الظالمین سوره تحریم آیه ۱۶
- ۵ - و اوتیت من کل شیئ نعل آیه ۲۳

تصحیح نمی‌گیرم . (۱)

قرآن برای امانت‌نهادن نتایج تربیت‌های خاصه و معاشرت با افراد به نمونه‌ای از زنان گمراه تاریخ را معرفی می‌کند (۲) که سرانجام به تیر و خشم الهی دچار گردیدند ؛ با اینکه التماس حسری رسولان خدا را عاشقانه امیر الرزیت‌های غلطوبیا معاشرت با افراد ناپاب و گمراه ، غوریوت که محیط زندگی آنها را روشن ساخته بود نه توانست خانه قلب آنها را روشن سازد و آنانرا از اسارت شهوت و زندگی لغوی و عوس برحاله و سرانجام کز آنها به جانی رسید که به شیوهران خود عیانت و ورزیدند و در آتش عیانت خود سوختند ! (۳) قرآن با طرح زندگی چنین نمونه‌های مختلف و متضاد می‌خواهد برحاله این نه - تکلیف طبیعت زن است که به این مقام شایع انسانی نائل می‌آید و این چنین در راهی مقصد سقوط می‌کند بلکه نتیجه پرورش‌های صحیح و با الرزیت‌های غلط و معاشرت‌ها است که از این مواد و عناصر ، چنین شخصیت‌های

مختلفی به وجود می‌آید . و در نتیجه از این رهگذر به مریدان و مسئولان جامعه انسانی هشدار می‌دهد که در هر زمان و مکانی و در هر شرایط و اوضاعی می‌توان از طیف زن افراد زنده و پرهیزگار و فداکار و با تدبیر و درایت تحول اجتماعی داد و درکن دوم جامعه انسانی حالت ثبات ناپذیری دارد که می‌توان از آنها شخصیت‌های مختلفی ساخت .

- ۱ - مملکت قاطعه حتی تشهدون نعل آیه ۳۴
- ۲ - همران حضرت نوح و لوط (ج) سوره تحریم آیه ۱۰ چنانکه می‌رمايد فطانتا هها فلم یفنا عنهما من الله شیئاً و قبل ادخلا النار مع الذالمین

راه نیکبختی

عالی (ج) می‌فرماید:

إِنَّمَا أَرَادَ اللَّهُ بِعَبْدِي خَيْرًا اللَّهُمَّ الْإِقْتِصَادَ وَ حَسَنَ التَّوْبِ بِرِهِ وَ حَسَنَ تَسْوَةِ التَّوْبِ بِرِهِ وَ الْأَسْرَافَ .

هنگامی که خدا بر بنده‌ای، خیرونکی بخواهد، به او راه اقتصاد و ماله روی و معذرت خوب و توبه صحیح، الهام می‌کند و وی را از توبه نیک‌بودن و اسراف‌کاری، باز می‌دارد.

پرتال جامع علوم انسانی و مطالعات فرهنگی